

SØGNE KOMMUNE

Rådmannen

249

Søgne kommune	
200605491	
14/12/06	
Ki-521	

Det Kongelige Kultur- og Kirkedepartement

Postboks 8030
0030 Oslo

Deres ref:

Vår ref:

2006/2476 -20648/2006

Saksbehandler:

Elin S. Ravnevang

Arkivkode:

020

Dato:

11.12.2006

HØRING. NOU 2006 - STATEN OG DEN NORSKE KIRKE

Ovennevnte høring ble behandlet i Søgne kommunestyre 09.11.06 – sak 81/06.

Vedlagt følger utskrift av møtebok.

Hilsen

Elin S. Ravnevang
Form.sk.sekr.

Saksframlegg

HØRING. NOU 2006 - STATEN OG DEN NORSKE KIRKE

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
81/06	Kommunestyret	09.11.2006

Rådmannens forslag til vedtak:

Søgne kommunestyre vil avgi flg. uttalelse til NOU2006:2 – Staten og Den norske kirke: (Kommunestyret bør selv utarbeide svar på de prinsipielle, overordnede spørsmål.)

1. Hvilke overordnede prinsipper bør ligge til grunn for tros- og livssynspolitikken?

Svar:

2. Den norske kirke som statskirke:

Svar:

3. I hvilken lov bør Den norske kirke være forankret?

Svar:

4. Hvordan bør Den norske kirke finansieres?

Svar:

5. Hvordan bør valgordningene og demokratiet være dersom statskirkeordningen avvikles?

Svar:

6. Dersom statskirkeordningen avvikles, hva bør i så fall stå i § 2 (eller i en annen paragraf) i Grunnloven i tillegg til prinsippet om religionsfrihet?

Svar:

7. Hvem bør ha ansvaret for gravferdsforvaltningen?

Den lokale kirke (menighetsråd eller kirkelig fellesråd)

8. Hvem bør eie og forvalte kirkebyggene?

Den lokale kirke bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret

Saksprotokoll i Kommunestyret - 09.11.2006

Behandling:

H-Andresen fremmet forslag:

Søgne kommunestyre ønsker ikke å gi en uttalelse i saken NOU 2006:2.

AP-Solås fremmet forslag:

Søgne kommunestyre vil avgi følgende uttalelse til NOU 2006:2 – Staten og den norske kirke:

Søgne kommunestyre slutter seg til høringsuttalelsen fra Søgne kirkelige fellesråd/Menighetsråd av 2. oktober 2006.

Votering:

Aps forslag vedtatt med 13 mot 12 stemmer (H, V, FRP-Rinden, Eikeland, Eikås, SP). Høyres forslag falt.

Rådmannens forslag ble ikke stemt over.

Vedtak:

Søgne kommunestyre vil avgi følgende uttalelse til NOU 2006:2 – Staten og den norske kirke:

Søgne kommunestyre slutter seg til høringsuttalelsen fra Søgne kirkelige fellesråd/Menighetsråd av 2. oktober 2006.

Bakgrunn for saken:

HØRING: NOU 2006:2 - STATEN OG DEN NORSKE KIRKE.

Det offentlige utvalget som har utredet forholdet mellom stat og kirke, avga sin utredning 31. januar 2006, NOU 2006: 2 Staten og Den norske kirke. Formålet med utredningsarbeidet var å skaffe grunnlag for å treffe beslutning om statskirkeordningen skal videreføres, reformeres eller avvikles. Med henblikk på dette formålet ble utvalget bedt om å vurdere statskirkeordningen i sin helhet, mulige eller ønskelige reformer innenfor ordningen og alternativ til statskirkeordningen. Utvalget skulle også vurdere ulike finansieringsordninger, gravferdsforvaltningen, ordninger for ivaretagelse av fredede og verneverdige kirker og ulike eiendomsrettslige spørsmål.

Utvalgets flertall, 18 av de 20 medlemmene, anbefaler at statskirkeordningen oppheves. Blant flertallet anbefaler 14 medlemmer at Den norske kirke organiseres som en "lovforankret folkekirke", mens fire medlemmer anbefaler at Den norske kirke etableres som et selvstendig trossamfunn på lik linje med andre tros- og livssynssamfunn. To av utvalgets medlemmer anbefaler at dagens statskirkeordning videreføres innenfor gjeldende grunnlovsbestemmelser.

Når det gjelder finansieringen, kommer utvalget med ulike anbefalinger i forhold til de tre hovedmodellene. Flertallet går likevel inn for at offentlige bevilgninger fortsatt skal stå for hovedfinansieringen av Den norske kirkes virksomhet. Medlemsbidrag vurderes også som finansieringskilde, enten som hovedfinansieringsmåte eller som supplement til offentlige tilskudd.

Departementet er nå særlig opptatt av å få høringsinstansenes syn på de overordnede spørsmålene som gjelder statskirkeordningen og den framtidige organiseringen og finansieringen av Den norske kirke. Men det er også ønskelig å få synspunkter på de andre forslagene som utvalget har kommet med

For å lette departementets arbeid med å oppsummere høringen, har departementet utarbeidet et høringsskjema (vedlegg 2). De er klar over at det for mange høringsinstanser kan være vanskelig å besvare spørsmålene uten å ta viktige forbehold eller legge bestemte forutsetninger til grunn for sine svar. Så langt det lar seg gjøre, ber departementet likevel høringsinstansene om å sette kryss for de alternativene som ligger nærmest den enkelte høringsinstansen sitt syn, samtidig som de nærmere avveiningene og vurderingene nedfelles i selve høringsuttalelsen. De ber også om at stemmetall ved eventuell uenighet fremgår av høringsuttalelsen.

Utredningen er sendt på høring bl.a til kommunene, kirkens organer og trossamfunn, i alt nesten 3000 instanser.

Høringsfristen er 1. desember 2006.

Mandat:

Utvalget fikk følgende mandat:

”Formålet med utredningen er å gi grunnlag for å treffe beslutning om statskirkeordningen skal videreføres, reformeres eller avvikles. Det legges til grunn at Den norske kirke fremdeles skal være en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke. Med henblikk på formålet, skal utvalget vurdere:

1. Statskirkeordningen i sin helhet slik den er utformet og virker i Norge.
2. Mulige eller ønskelige reformer innenfor rammen av det en med rimelighet kan karakterisere som en statskirke.
3. Alternativ til statskirkeordningen og overgangsordninger ved et eventuelt opphør av statskirkeordningen.
4. Finansiering av kirkelig virksomhet, herunder spørsmål knyttet til medlemsavgift, livssynsavgift, skatt og statlige/kommunale bevilgninger.
5. Gravferdsforvaltningen.
6. Ordninger for ivaretagelse av fredede og verneverdige kirker.
7. Eiendomsretten til kirker og kirkegårder, andre aktuelle eiendommer, opplysningsvesenets fond m.v. ved et eventuelt opphør av statskirkeordningen.
8. Hvilke konsekvenser foreslåtte endringer i kirkeordningen antas å ha for blant annet oppslutningen om Den norske kirke, for det åndelige liv, for kirkelig undervisning og diakoni, for vår kultur og for verdigrunnlaget i vårt folk.

Det forutsettes at utvalget i tilknytning til sine tilrådinger legger fram konkrete forslag til nødvendige endringer i Grunnloven og/eller annen lovgivning.

Det bør være et mål for utvalget å foreslå løsninger som kan få bredest mulig oppslutning og som sikrer at kirkens medlemmer opplever å ha sin kirke i behold og at samfunnets verdiforankring ikke svekkes. Utvalget bør konsentrere seg om forholdet mellom staten og Den norske kirke. Det må tas nødvendige hensyn til ivaretagelse av religionsfriheten, uten at det dermed forutsettes at utvalget utreder religionspolitiske spørsmål generelt.

Det er ønskelig at utvalget arbeider i dialog med kirkelige organer og andre aktuelle aktører i samfunnet.”

Saksutredning:

Den historiske forbindelsen mellom kirken og lokalsamfunnene/kommunene er lang og vidtfavnende, og berører en rekke forhold i dagens kommuner, noe også utredningen gjenspeiler.

Rådmannen finner for sin del å ville begrense sine kommentarer til de områdene som er av særlig direkte interesse for kommunen som organisasjon; gravferdsforvaltningen og ansvaret for kirkegårder og kirkebygg.

Kommunestyret bør selv foreslå svar på de øvrige spørsmål, og bør dessuten vurdere om man i tillegg skal avgi uttalelser til de mer overordnede spørsmålene som gjelder statskirkeordningen og den framtidige organiseringen og finansieringen av Den norske kirke, slik det anmodes om.

Kirkens lokale organer, fellesrådet og menighetsråd, er også høringsinstanser og rådmannen viser til vedlagte uttalelse fra Søgne menighetsråd/kirkelig fellesråd.

Gravferdsforvaltningen:

Ansvaret for gravferdsforvaltningen ligger hos kirkelig fellesråd. Et flertall i utvalget vil overføre det til kommunen.

Gravferdsforvaltningen omfatter praktiske og juridiske forhold knyttet til forvaltning og drift av kirkegård/gravplass og krematorium. Forvaltning av den enkelte grav, utforming av gravminner, behandling av askeurner og krav til kister faller også inn under gravferdsforvaltningen.

Selve gravferdsseremonien er ikke en del av gravferdsforvaltningen, og faller derfor utenfor utvalgets mandat. Utvalget påpeker likevel behovet for at det offentlige sørger for livssynsneutrale eller fleksible seremonirom for de som ikke vil eller kan benytte seg av Den norske kirkes lokaler. I tillegg til det juridiske og administrative, berører gravferdsforvaltningen viktige kulturelle, religiøse og livssynsmessige forhold.

De viktigste prinsippene som ligger til grunn for gravferdsloven av 1997, er:

- Alle statsborgere har rett til fri grav på kirkegård i kommunen.
- Soknet eier kirkegårdene. Disse skal vanligvis legges i nærheten av en kirke.
- Kirkelig fellesråd har ansvar for bygging, drift og vedlikehold av kirkegårder og kirkebygg.
- Kommunene har det økonomiske ansvaret og skal stille tilstrekkelige arealer til rådighet.
- Kirkelig fellesråd har arbeidsgiveransvar for de tilsatte.
- Andre trossamfunn kan gis egne områder innenfor offentlig kirkegård.

Utvalget stiller opp flg. fordeler ved at kirkelig fellestråd beholder forvaltningsansvaret:

- – Den ivaretar den store majoriteten som velger begravelse i regi av Den norske kirke (94 % i 2003).
- – De fleste gravplasser ligger i nærheten av lokale kirker.
- – Aktuelle aktører samarbeider i de fleste tilfeller med Den norske kirke.
- – Kirkelig fellestråd har god kompetanse på området.
- – Ingen signaler tyder på annet enn at kirkelig fellestråd ivaretar oppgaven på en tilfredsstillende måte på vegne av det offentlige.
- – Kirkelig fellestråd har sannsynligvis større innsikt i behovene til ulike religioner og livssyn enn det en kommunal etat har.

Utvalget stiller opp flg. fordeler ved at kommunen overtar forvaltningsansvaret:

- – Det tydeliggjør at det er et offentlig ansvar å sørge for at alle innbyggere får en verdig gravplass og at gravferd skjer i ordnete og faste former.
- – Brukere som ikke er medlemmer av Den norske kirke kan oppleve det mindre problematisk å bli møtt av en nøytral instans ved gravferd.
- – Skillet mellom de juridiske og praktiske sidene ved gravferd og de religiøse og seremonielle blir tydeligere.
- – Kompetanse og ressurser kan utnyttes bedre, da de som har praktisk arbeid med gravstedene også kan ha andre arbeidsoppgaver i kommunen.
- – Den norske kirke blir frigjort fra en stor og ressurskrevende oppgave.
- – Et ikke-kirkelig organ blir klageinstans.

Arbeidet er omfattende, og en overføring til kommunen vil påføre en betydelig arbeidsmengde og utgifter. Forslag om slik overføring er også fremmet tidligere. Arbeidets art er så nært knyttet opp mot kirkens øvrige gjøremål, og oppfattes nok av folk å være en oppgave som hører til i kirken. Forholdet til andre livssyn og religioner må kunne ordnes v.h.a lovregulering.

Kommunen bør på dette punkt støtte mindretallet i utvalget som vil at ansvaret fortsatt skal ligge hos kirken.

Ansvar for kirker og kirkegårder:

Lokalt eies kirkene og kirkegårdene av soknene. Dette er en meget gammel ordning, som det i forhold til kommunene ikke foreslås endringer i.

Kommunene har ansvaret for å skaffe grunn til kirkegårder og kirker. Kommunenes økonomiske ansvar fremgår ellers av kirkelovens § 15:

Kommunen utreder følgende utgifter etter budsjettforslag fra kirkelig fellestråd:

- a) utgifter til bygging, drift og vedlikehold av kirker,
- b) utgifter til anlegg og drift av kirkegårder,
- c) utgifter til stillinger for kirketjener, klokker og organist/kantor ved hver kirke, og til daglig leder av kirkelig fellestråd,
- d) driftsutgifter for fellestråd og menighetsråd, herunder utgifter til administrasjon og kontorhold,
- e) utgifter til lokaler, utstyr og materiell til konfirmasjonsopplæring,
- f) utgifter til kontorhold for prester.

Fellestrådet budsjettforslag skal også omfatte utgifter til kirkelig undervisning, diakoni, kirkemusikk og andre kirkelige tiltak i soknene.

Rådmannen mener at kirker, kirkegårder mv. og den aktivitet som foregår der, må oppfattes som enhet, og som sådan bør det være den samme instans som har eiendomsretten og ansvaret for bruken, som også har ansvaret for økonomien/finansieringen.

Det bør være kirken selv.

Det bør kunne være et forsvarlig standpunkt, uavhengig av den finansieringsform man ser for seg mellom staten og kirken; tilskudd fra staten.

Riktignok foregår det ting i og i forbindelse med kirken som vil være av mer generell lokal interesse, f.eks kulturarrangementer som konserter eller lignende. Dette er områder der kommunene tradisjonelt har hatt et ansvar, men dette må kunne løses ved avtaler eller ved lovgivning, selv om kirken får det fulle ansvar for økonomien.

Rådmannens merknader:

Kommunen bør støtte mindretallet i utvalget som vil at ansvaret for gravferdsforvaltningen fortsatt skal ligge hos kirken (spm. 7 i innstillingen).

Kommunen bør gå inn for at kirken, i forhold til kommunene, har det fulle ansvaret for økonomien (spm. 8 i innstillingen).

Kommunestyret bør dessuten vurdere om man i tillegg skal avgi uttalelser til de mer overordnede spørsmålene som gjelder statskirkeordningen og den framtidige organiseringen og finansieringen av Den norske kirke (spm. 1 og 2 i innstillingen).

Trykte vedlegg:

NOU 2006:2 SAMMENDRAGSKAPITLET (Kap. 2)

Høringsbrev og høringsskjema fra Kultur- og Kirke departementet

Høringsuttalelse fra Søgne menighetsråd/kirkelig fellesråd

Utrykte vedlegg: NOU 2006:2 (<http://www.dep.no/kkd/norsk/dok/hoering/bn.html>)